

1. Η πορεία της Ελληνικής Οικονομίας, Αξιολόγηση και Προσδοκία

Οι πολίτες θεωρούν ότι η πορεία της Ελληνικής Οικονομίας χειροτέρευσε το διάστημα διακυβέρνησης του Αλέξη Τσίπρα (πολύ και λίγο 55.7%), και ότι η συγκυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ χειρίστηκε χειρότερα την κρίση (πολύ και λίγο 42.7%) από ότι η προηγούμενη κυβέρνηση.

E1. Πως κρίνετε την πορεία της ελληνικής οικονομίας κατά την περίοδο διακυβέρνησης του Αλέξη Τσίπρα (2015-2019);

Βελτιώθηκε	Παρέμεινε η ίδια	Χειροτέρευσε
21.7	22.4	55.7

E2. Πως κρίνετε ότι χειρίστηκε την οικονομική κρίση η συγκυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ σε σύγκριση με την συγκυβέρνηση ΝΔ-ΠΑΣΟΚ;

Καλύτερα	Περίπου το ίδιο	Χειρότερα
23.7	33.5	42.7

Οι πολίτες θεωρούν ότι ευθυνόμαστε όλοι για τα οικονομικά προβλήματα, σχολιάζουν αρνητικά τα αποτελέσματα της διαπραγμάτευσης και κρίνουν αρνητικά τα capital controls.

E4. Σχετικά με την πορεία της ελληνικής οικονομίας, πόσο συμφωνείτε με καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις;

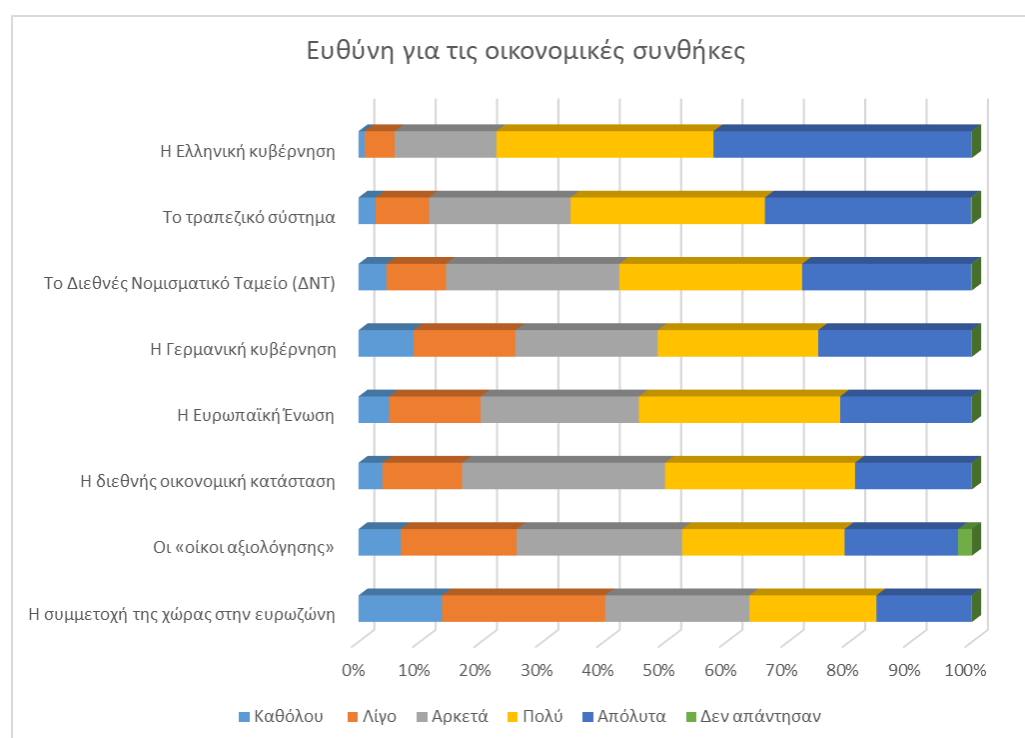
	Συμφωνώ	ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ
Ήταν λάθος της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ να δεχτεί το τρίτο Μνημόνιο.	64	21.9	14
Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ θα έπρεπε να διασφαλίσει καλύτερους όρους για το δάνειο από την Τρόικα.	83	12.5	4.5
Θα έπρεπε να μην είχαν τεθεί σε ισχύ τα capital controls.	63	19.7	17.3
Ευθυνόμαστε όλοι για τα οικονομικά προβλήματα της Ελλάδας εφόσον ζούσαμε πάνω από τις δυνατότητές μας.	69.5	12.2	18.3

Από το σύνολο των παραγόντων που εμπλέκονται στην διαμόρφωση της οικονομίας οι πολίτες θεωρούν ότι η Ελληνική κυβέρνηση (77.5% Απόλυτα και Πολύ) ευθύνεται για τις συνθήκες, ενώ η συμμετοχή της Χώρας στην Ευρωζώνη βρίσκεται στην τελευταία θέση (36.2% Απόλυτα και Πολύ)

Ε3. Πόσο θεωρείτε ότι ευθύνεται, για τις άσχημες οικονομικές συνθήκες των τελευταίων ετών κάθε ένας από τους παρακάτω: (Απαντήστε σε κάθε ερώτηση)

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Απόλυτα
Η Ελληνική κυβέρνηση	1	4.9	16.6	35.4	42.1
Η Ευρωπαϊκή Ένωση	5	14.9	25.8	32.8	21.4
Η διεθνής οικονομική κατάσταση	3.9	13	33.1	31	19
Το τραπεζικό σύστημα	2.8	8.7	23.1	31.7	33.6
Η συμμετοχή της χώρας στην ευρωζώνη	13.6	26.6	23.5	20.7	15.5
Οι «οίκοι αξιολόγησης»	6.9	18.9	27	26.5	18.5
Η Γερμανική κυβέρνηση	9	16.6	23.2	26.2	25
Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ)	5	10.7	31.1	32.8	30.3

Όσον αφορά την αξιολόγηση της πορείας της Χώρας οι πολίτες θεωρούν ότι παρέμεινε σταθερή και εκφράζουν σχετική αισιοδοξία για το μέλλον ενώ για τα προσωπικά οικονομικά τους θεωρούν ότι είναι σε χειρότερη κατάσταση εκφράζοντας την αισιοδοξία τους για το μέλλον.

E5. Σε σχέση με πριν από 12 μήνες, κατά τη γνώμη σας, η οικονομική κατάσταση της Ελλάδας σήμερα είναι:

Καλύτερη	Παρέμεινε η ίδια	Χειρότερη
30.9	36.5	32.5

E6. Σε σχέση με πριν από 12 μήνες, κατά τη γνώμη σας, η προσωπική οικονομική σας κατάσταση σήμερα είναι:

Καλύτερη	Παρέμεινε η ίδια	Χειρότερη
18.7	49.1	32.3

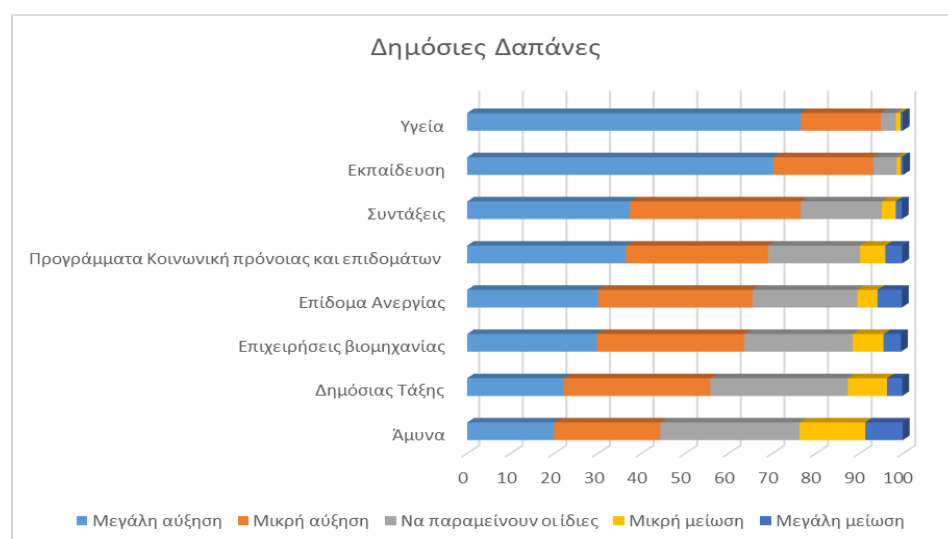
E7. Πως νομίζετε ότι θα είναι η οικονομική κατάσταση της Ελλάδας μέσα στους επόμενους 12 μήνες (σε σύγκριση με σήμερα);

Καλύτερη	Θα παραμείνει ίδια	Χειρότερη
31.5	43.1	24.9

E8. Πως εκτιμάτε ότι θα είναι η προσωπική οικονομική σας κατάσταση στους επόμενους 12 μήνες (σε σύγκριση με σήμερα);

Καλύτερη	Θα παραμείνει ίδια	Χειρότερη
30.8	47.8	21

Οι πολίτες ζητούν αύξηση των δημόσιων δαπανών σε όλους τους τομείς πολιτικής προτάσσοντας την υγεία και την εκπαίδευση. Ακολουθούν συντάξεις και επιδόματα (δηλαδή οι κοινωνικές μεταβιβάσεις), επιχειρήσεις, άμυνα και δημόσια τάξη

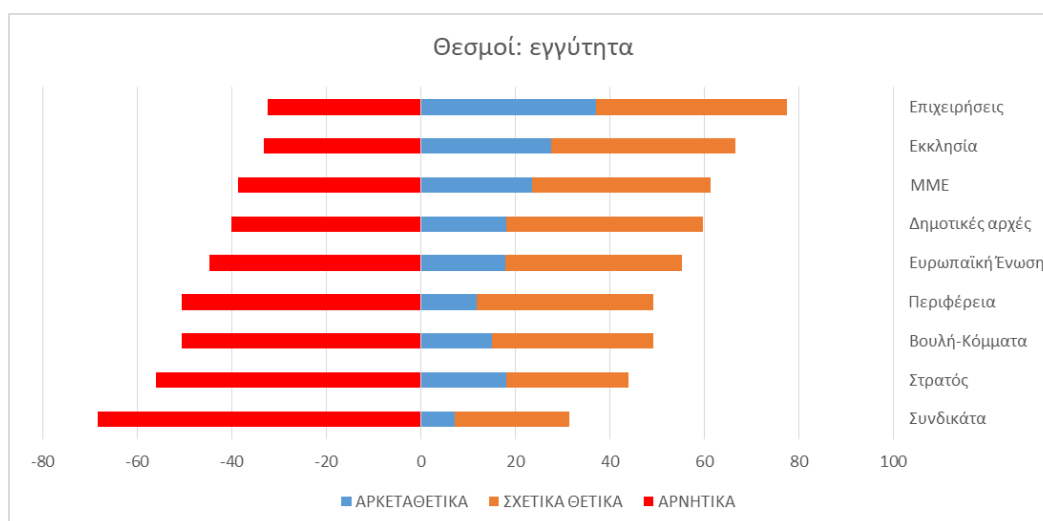

2. Η λειτουργία της Δημοκρατίας – Θεσμοί και άξονες ανταγωνισμού

Οι πολίτες εμφανίζονται με αρνητικό ισοζύγιο όσον αφορά την ικανοποίησή τους για τη λειτουργία της Δημοκρατίας. Επιχειρήσεις, Εκκλησία, ΜΜΕ, Δημοτικές Αρχές και Ευρωπαϊκή Ένωση θεωρούνται εγγύτερα στον πολίτη με τους πολιτικούς θεσμούς και τον Στρατό να τοποθετούνται σε απόσταση.

E10. Πόσο ικανοποιημένος-η είστε από τον τρόπο που λειτουργεί η δημοκρατία στην Ελλάδα;

20.7	Ικανοποιημένος
47.6	Όχι και τόσο ικανοποιημένος
31.6	Καθόλου ικανοποιημένος

E12. Στον παρακάτω κατάλογο περιλαμβάνονται “θεσμοί” του σημερινού πολιτικού μας συστήματος. Πόσο κοντά είστε σε κάθε έναν από αυτούς;

	Κοντά	Σχετικά	Καθόλου
Βουλή-Κόμματα	15	34.3	50.7
Περιφέρεια	11.9	37.3	50.7
Εκκλησία	27.6	39.1	33.3
ΜΜΕ	23.5	37.8	38.7
Δημοτικές αρχές	18.1	41.7	40.1
Συνδικάτα	7.1	24.4	68.4
Επιχειρήσεις	37.1	40.4	32.4

Ευρωπαϊκή Ένωση	17.9	37.3	44.7
Στρατός	18	25.9	56.1

Όσον αφορά την πρόθεση δράσης οι πολίτες κατά 52.2% επιλέγουν στάση **ατομικής διαμεσολάβησης** με τις στάσεις συλλογικής δράσης (είτε κινητοποιήσεις είτε μέσω των ΜΚΔ) να επιλέγονται αθροιστικά από 8.8% και 8.3% αντίστοιχα.

E13. Για ένα πρόβλημα που αφορά την καθημερινότητά σας, ποια από τις παρακάτω στάσεις επιλέγετε (μία επιλογή);

52.2	Απευθύνομαι προσωπικά στους αρμόδιους
8.8	Παίρνω μέρος μαζί με άλλους σε κινητοποιήσεις συλλογικά
8.3	Δραστηριοποιούμαι μέσω των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης
19.8	Αφήνω τους αρμόδιους να κάνουν την δουλειά τους
10.9	Δε γνωρίζω / Δεν απαντώ

Στις παρακάτω προτάσεις αποτυπώνεται η θέση των πολιτών για θέματα πολιτικής. Οι πολίτες συμφωνούν να υπάρξουν μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος, συμφωνούν να διαχωριστεί η εκκλησία από το κράτος ενώ στέκονται κριτικά όσον αφορά την κοινοβουλευτική Δημοκρατία.

E11. Θα σας διαβάσω μερικές προτάσεις. Πόσο συμφωνείτε με κάθε μία από αυτές;

	συμφωνώ απόλυτα	συμφωνώ	ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	διαφωνώ	διαφωνώ απόλυτα
Πρέπει να ληφθούν αυστηρότερα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος.	56.1	35.9	6.6	1	0.4
Πρέπει να υπάρξει απόλυτος διαχωρισμός κράτους και εκκλησίας.	29.6	27.5	21.4	12.5	9

Θεόδωρος Χατζηπαντελής
Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Πολιτικής Έρευνας,
Τμήμα Πολιτικών Επιστημών ΑΠΘ
2310997912/chadji@polsci.auth.gr

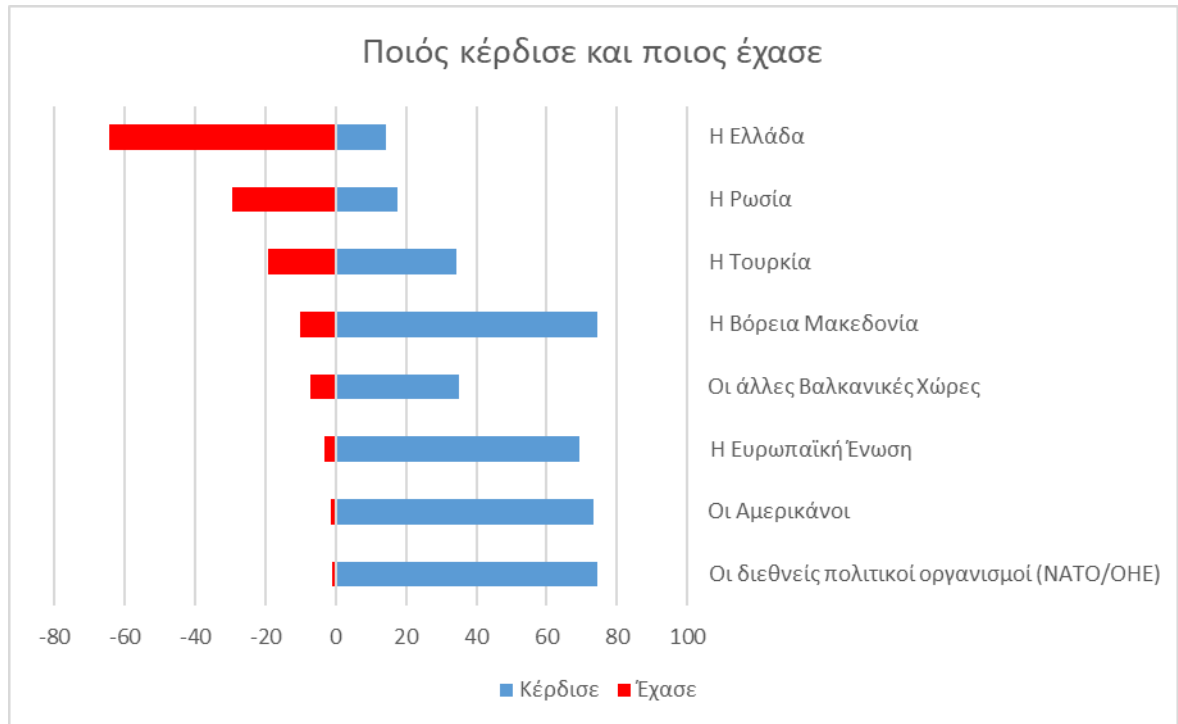
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η υιοθεσία παιδιών από ομοφυλόφιλα ζευγάρια θα πρέπει να επιτρέπεται από τον νόμο.	10.3	17.5	21.8	21.4	28.9
Οι σημαντικές δημόσιες υπηρεσίες και οι υπηρεσίες κοινής ωφέλειας θα πρέπει να ανήκουν αποκλειστικά στο κράτος.	16.6	29	26.3	21.2	7
Ο ελληνικός πολιτισμός υπονομεύεται από την παρουσία μεταναστών στην Ελλάδα.	18.9	20.1	19.6	24.3	17.1
Οι πολίτες έχουν το δικαίωμα να αντιστέκονται σε νόμους του κράτους τους οποίους θεωρούν άδικους	20.7	38.2	21.2	14.5	5.5
Η κοινοβουλευτική δημοκρατία δεν είναι ικανή να αντιμετωπίσει τα σύγχρονα προβλήματα της Ελληνικής κοινωνίας	18.9	27.7	24.6	21.1	7.6
Οι μετανάστες παίρνουν τις δουλειές από τους ντόπιους στη χώρα μας.	14.8	16	19.4	29	20.8
Τα σχολεία πρέπει να διδάσκουν στα παιδιά να υπακούν σε κανόνες.	26.7	43	19.5	7.3	3.4

3. Η συμφωνία των Πρεσπών και η αξιολόγηση της

Όσον αφορά την συμφωνία των Πρεσπών οι πολίτες θεωρούν ότι η Ελλάδα έχασε (64.5%) και κέρδισαν η Β. Μακεδονία (74.5%), η ΕΕ (69.4%), οι Αμερικάνοι (73.3%) και οι διεθνείς πολιτικοί οργανισμοί (74.5%). Για τους υπόλοιπους παίκτες (Ρωσία, Τουρκία, άλλες χώρες) το ισοζύγιο είναι αρνητικό για τη Ρωσία (29.5% έχασε) και θετικό για Τουρκία (34.2% κέρδισε) και τις άλλες χώρες (34.9%).

Όσον αφορά την αποδοχή του ονόματος και την χρήση του η πλειονότητα (65.6%) δεν συμφωνεί με τη χρήση του ονόματος Β. Μακεδονία ενώ ποσοστό 59% δεν είναι διατεθειμένοι να χρησιμοποιούν το όνομα Β. Μακεδονία αναφερόμενοι στην γειτονική Χώρα με το 25.5% να εκφράζει μια σχετική συμφωνία για τη χρήση του ονόματος. Ο χειρισμός του θέματος αποτελεί ισχυρό αντικείμενο κριτικής για το 68% του σώματος.

E15. Πόσο συμφωνείτε με τη χρήση από την Ελλάδα του ονόματος Βόρεια Μακεδονία για τη γειτονική Χώρα (ΠΓΔΜ);

Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
4.6	11	18.9	21	44.6

E16. Πόσο διατεθειμένος είστε εσείς προσωπικά να χρησιμοποιείτε το όνομα Βόρεια Μακεδονία για τη γειτονική Χώρα (ΠΓΜΔ);

Καθόλου	Λίγο	Σχετικά	Αρκετά	Πάρα Πολύ
59	13.5	12.2	9.2	5.9

E17. Πως κρίνετε τον χειρισμό του «Μακεδονικού» από την συγκυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ σε σχέση με προηγούμενες κυβερνήσεις;

Πολύ καλύτερος	Λίγο καλύτερος	Παρέμεινε ο ίδιος	Λίγο χειρότερος	Πολύ χειρότερος
8.3	14.7	19.8	18.5	49.5

Τέλος το θέμα αυτό θεωρείται σημαντικό για την επιλογή ψήφου από το 53.4% όσον αφορά τις Ευρωεκλογές και για το 47.8% και 45% για τις Περιφερειακές και Δημοτικές αντίστοιχα. Μάλιστα θεωρείται σημαντικό για όσους διαφωνούν με τους χειρισμούς και την χρήση του ονόματος.

E18a. Πόσο σημαντικό είναι για την επιλογή της ψήφου σας στις Ευρωεκλογές το θέμα του «Μακεδονικού»;

Καθόλου	Λίγο	Σχετικά	Αρκετά	Πάρα Πολύ
17.8	10.9	17.7	21.8	31.6

E18b. Πόσο σημαντικό είναι για την επιλογή της ψήφου σας στις Περιφερειακές Εκλογές το θέμα του «Μακεδονικού»;

Καθόλου	Λίγο	Σχετικά	Αρκετά	Πάρα Πολύ
23.1	10.3	18.8	20.9	26.9

E18c. Πόσο σημαντικό είναι για την επιλογή της ψήφου σας στις Δημοτικές Εκλογές το θέμα του «Μακεδονικού»;

Καθόλου	Λίγο	Σχετικά	Αρκετά	Πάρα Πολύ
23.9	12.1	18.8	18.9	26.1

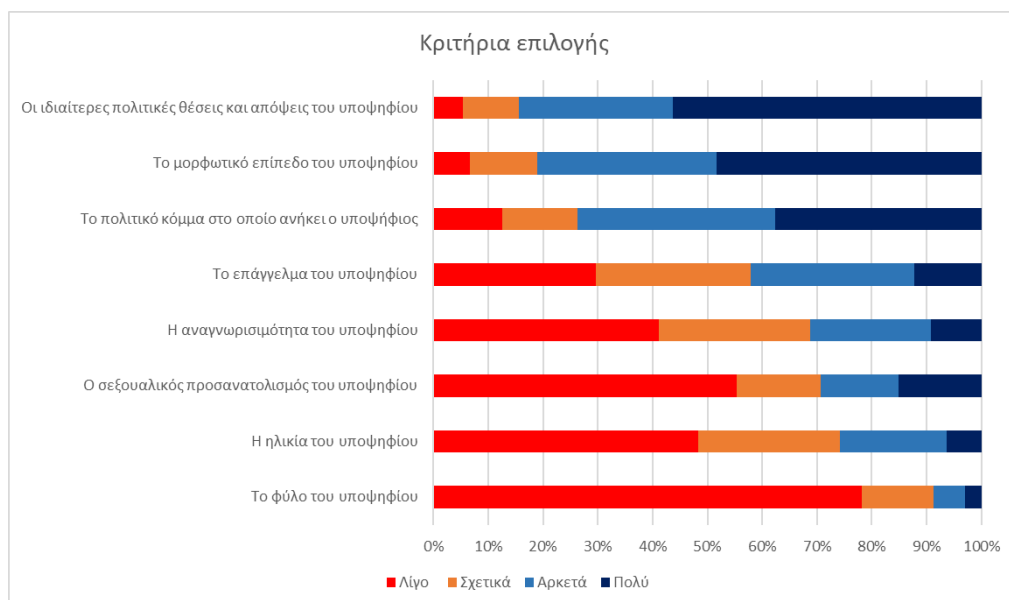

4. Η θέση των πολιτών για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Για το 50% του εκλογικού σώματος (50.7%) η συμμετοχή της Χώρας μας στην ΕΕ θεωρείται «καλό πράγμα» ενώ 13.5% τοποθετείται αρνητικά («κακό πράγμα»). Γενικά οι πολίτες θεωρούν ότι πρέπει να ενισχυθεί η δημοκρατία και η συμμετοχή των πολιτών, να αποκτήσει δύναμη του Κοινοβούλιο, να μειωθεί η γραφειοκρατία, ενώ εκτιμούν ότι δεν υπάρχει ουσιαστικά κοινή Ευρωπαϊκή πολιτική. Θεωρούν ότι ο Ευρώ είναι απαραίτητο. Το ισοζύγιο εμπιστοσύνης είναι αρνητικό (27%/42%) ενώ οι πολίτες είναι μοιρασμένοι όσον αφορά τη διεύρυνση με άλλα Κράτη.

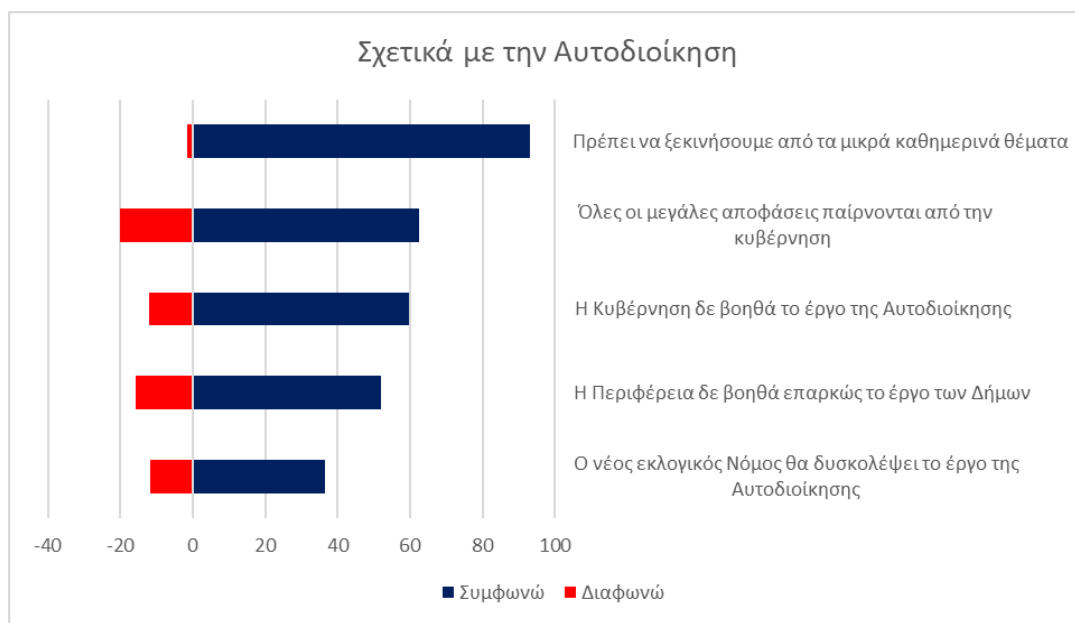

Στις Ευρωεκλογές θα προτάξουν τις ιδιαίτερες θέσεις του υποψηφίου, το μορφωτικό του επίπεδο και το κόμμα στο οποίο ανήκει για την επιλογή τους. Πρόθεση συμμετοχής δηλώνει το 85% των πολιτών.

5. Δημοτικές εκλογές

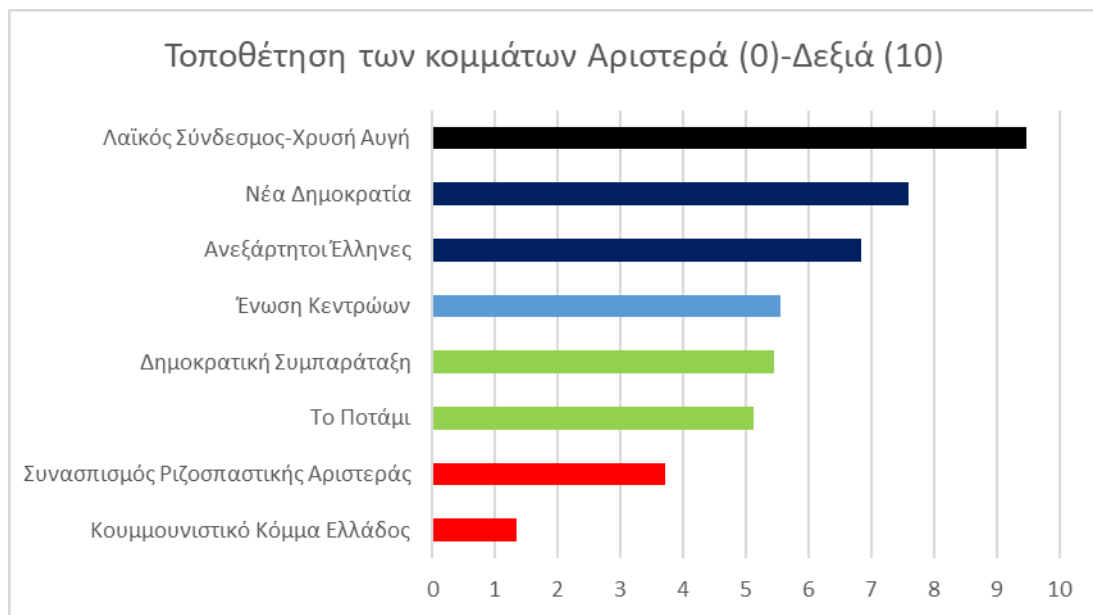
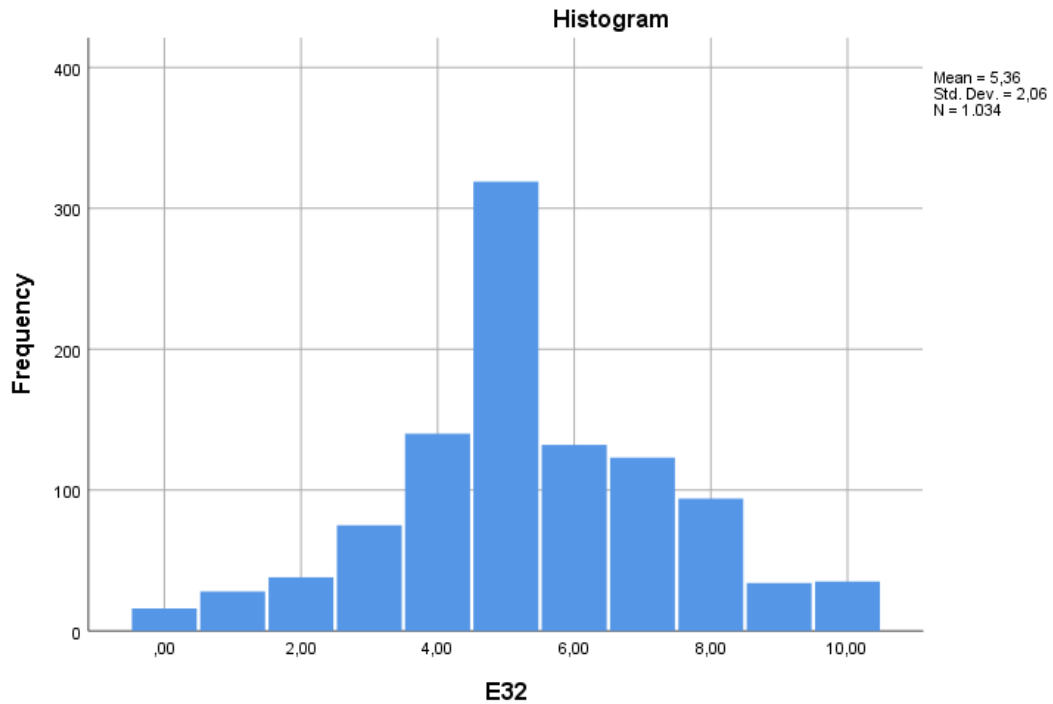
Οι πολίτες θεωρούν ότι πρέπει να ξεκινήσουμε από τα μικρά καθημερινά θέματα (93.3%), θεωρούν ότι οι αποφάσεις παίρνονται από την κυβέρνηση (62.5%) που δεν βοηθά το έργο της Αυτοδιοίκησης (59.8%). Ποσοστό 52.1% θεωρεί ότι η Περιφέρεια δεν βοηθά τους Δήμους ενώ τέλος 36.6% θεωρεί ότι το νέο εκλογικό σύστημα θα δυσκολέψει ενώ μόνο το 11.9% διαφωνεί.

Ποσοστό 85% προτίθεται να ψηφίσει δηλώνοντας ως κριτήρια επιλογής τις ιδιαίτερες πολιτικές θέσεις του υποψηφίου, το μορφωτικό του επίπεδο και το πολιτικό κόμμα στο οποίο ανήκει.

6. Γενικά πολιτικά χαρακτηριστικά

Ποσοστό 40% δηλώνει ότι βρίσκεται κοντά σε κάποιο πολιτικό κόμμα επιβεβαιώνοντας την εικόνα ρευστότητας στην κοινή γνώμη. Το ποσοστό συμμετοχής στις Ευρωεκλογές φαίνεται να αυξάνεται από 60% σε 85%. Ποσοστό 78% δήλωσε ότι ψήφισε στις προηγούμενες Βουλευτικές εκλογές. Η αυτοτοποθέτηση στην κλίμακα Αριστερά (0) -Δεξιά (10) ακολουθεί κανονική κατανομή με μέση τιμή 5.36. Ο ΛΣ-ΧΑ τοποθετείται στις ακραίες τιμές της Δεξιάς πλευράς, ΝΔ και ΑΝΕΛ στη Δεξιά, ΕΚ, ΚΙΝΑΛ και Ποτάμι στις κεντρικές τιμές. ΣΥΡΙΖΑ και ΚΚΕ στην Αριστερά.

Από τα δημογραφικά χαρακτηριστικά αναφέρουμε την θρησκευτικότητα και τη συχνότητα εκκλησιασμού που περιγράφουν την θέση των πολιτών.

D11. Πόσο θρήσκος/α θα λέγατε ότι είστε;

Καθόλου θρήσκος/α	Λίγο θρήσκος/α	Σχετικά θρήσκος/α	Πολύ θρήσκος/α
18.8	28.1	33.7	19.4

D13. Πόσο συχνά πηγαίνετε στην Εκκλησία εκτός από κοινωνικές εκδηλώσεις (π.χ. γάμους);

Ποτέ	Σπάνια	Μερικές φορές το χρόνο	Μερικές φορές το μήνα	Μια ή περισσότερες φορές την εβδομάδα
15	27.5	39.4	12.9	5.2

